

Hogyan lehet a személyi jövedelemadó 1 százalékaról rendelkezni 2018-ban?

A személyi jövedelemadóról szóló törvény¹ lehetőséget teremt arra, hogy a magánszemélyek a jövedelemadójuk meghatározott részéről a külön törvény² szabályai szerint rendelkezzenek, így adójuk egy része az általuk megjelölt civil és/vagy egyházi kedvezményezettekhez, költségvetési előirányzatokhoz kerüljön. Fontos azonban kiemelni, hogy amennyiben valaki nem rendelkezik az 1 százalékaról, adójának ez a része nem vész el, hanem a költségvetésben marad, azaz ezt az összeget az állam a költségvetési törvényben leírtak szerint költi el. A rendelkezés nem kötelező, de aki élni kíván ezzel a lehetőséggel, annak rendelkező nyilatkozatot, nyilatkozatokat kell adnia.

Ki rendelkezhet 2018-ban?

Bárki, aki személyi jövedelemadó-bevallást³ ad, jogosult az adójának meghatározott részéről rendelkezni.

Azaz a magánszemélyeken túl az egyéni vállalkozók⁴ és az őstermelők⁵ is jogosultak rendelkezni, ha az említett tevékenységből vagy más jogcímen szereznek az összevont adóalapba tartozó jövedelmet. A rendelkezési jogosultságot nem érinti az, ha a magánszemély bevallásban fizetendő adója 0 forint (például az egyes adókedvezmények miatt). Egyházak⁶ részére még ebben az esetben is érdemes rendelkezni, mivel az egyházak – az 1 százalékon túli – kiegészítő támogatása a rendelkező magánszemélyek száma (és nem a felajánlott összeg nagysága) alapján történik, így a 0 forintról történő rendelkezés is növeli az adott egyház részére juttatott állami támogatás összegét. Egyebekben az adóhatóság az utalást csak akkor teljesíti, ha a kedvezményezett részére az adózók által felajánlott, utalandó összeg összesen legalább az 1000 forintot eléri.

Mekkora összegről lehet rendelkezni?

Az 1 százalék alapja az összevont adóalap kedvezményekkel, továbbá az önkéntes kölcsönös pénztári nyilatkozat, a nyugdíj-előtakarékossági és a nyugdíjbiztosítási nyilatkozat szerinti átutalásokkal csökkentett része akkor, ha ezt az összeget a magánszemély határidőre megfizette.

Az összevont adóalapba tartozik az adóévben adókötelezettség alá eső valamennyi önálló, nem önálló tevékenységből származó, valamint egyéb bevételből megállapított jövedelem, továbbá átalányadózás esetén az egyéni vállalkozói, a mezőgazdasági kistermelői bevételből az átalányban megállapított jövedelem.

Ugyanakkor a külön adózó jövedelmek, mint például az ingatlanértékesítésből, árfolyamnyereségből származó jövedelem, a kamatjövedelem, az egyéni vállalkozó vállalkozói személyi jövedelemadója (a vállalkozói kivét kivételével) stb., nem tartozik az összevont adóalapba, így ezen jövedelmek meghatározott részéről nem is lehet rendelkezni.

¹ Az 1995. évi CXVII. törvény (a továbbiakban: Szja tv.) 45. §.

² A személyi jövedelemadó meghatározott részének az adózó rendelkezése szerinti felhasználásáról szóló 1996. évi CXXVI. törvény. (továbbiakban: Szftv.)

³ Adóbevallásnak minősül az állami adóhatóság által összeállított adóbevallási tervezet elfogadásával, javításával, kiegészítésével elkészített bevallás is. (17SZJA számú bevallás)

⁴ Az Szja tv. 3. § 17. pontja.

⁵ Az Szja tv. 3. § 18. pontja.

⁶ A lelkiismereti és vallásszabadság jogáról, valamint az egyházak és vallásfelekezetek és vallási közösségek jogállásáról szóló 2011. évi CCVI. törvény 1. számú melléklet

Az 1 százalék alapját csak a ténylegesen határidőben megfizetett adó képezi. Mivel az összevont adóalapba tartozó jövedelmekből a kifizetők, munkáltatók jellemzően levonják az adóelőleget, így a magánszemélyek többségének az év végén nem keletkezik adófizetési kötelezettsége. Abban az esetben, ha az évközben a magánszemélytől levont adóelőleg eléri vagy meghaladja a ténylegesen fizetendő adó összegét, az adót a magánszemély határidőre megfizette.

Amennyiben azonban a levont adóelőleg összege nem éri el a fizetendő adó összegét, az adó akkor tekinthető határidőben megfizetettnek, ha a pótlólagosan fizetendő adót

- a magánszemély és az általános forgalmi adó fizetésére kötelezett magánszemély, mezőgazdasági őstermelő 2018. május 22-éig, illetve

- az egyéni vállalkozó 2018. február 26-áig megfizeti.

Végezetül szintén megfizetettnek tekintendő az adó abban az esetben, ha a magánszemély legfeljebb 12 havi részletfizetést vagy fizetési halasztást kapott akkor, ha az engedélyező határozatban foglaltaknak eleget tesz. Ide értendő az az eset is, ha a vállalkozási tevékenységet nem folytató, általános forgalmi adó fizetésére nem kötelezett magánszemély a személyi jövedelemadó bevallásában tett nyilatkozata alapján legfeljebb 6 hónapon keresztül a 200 000 Ft-ot meg nem haladó személyi jövedelemadó fizetési kötelezettségét havonként egyenlő részletekben fizeti meg.⁷

Az adózó nem csak befizetéssel, átutalással, hanem az adóhatóságnál más adónemen nyilvántartott túlfizetésének (például: áfa, eva stb.) átvezetése útján is megfizetheti a személyi jövedelemadó tartozását.

Mely szervezeteket lehet kedvezményezettként megjelölni?

Kedvezményezettet két csoportból lehet választani, de mindegyikből csak egyet-egyed, azaz sem az egyik, sem a másik 1 százalék nem osztható meg, de nem is vonható össze. Ha valamelyik csoportból nem választ az adózó kedvezményezettet, akkor csak egy rendelkező nyilatkozatot kell benyújtania, mert az egyik 1 százalék nem irányítható át a másik csoportban lévő kedvezményezettek javára. Az azonos körből választott két kedvezményezett javára tett rendelkező nyilatkozat mindegyike érvénytelen.

*A kedvezményezettek egyik csoportjába a **civil kedvezményezettek** tartoznak. Ide tartoznak a közhasznú tevékenységet⁸ ténylegesen folytató **egyesületek**⁹, **alapítványok**¹⁰, és **közalapítványok**¹¹, amelyeket a magánszemély rendelkező nyilatkozata évének első napja előtt legalább két évvel (a 2018. rendelkező év vonatkozásában 2016. január 1-jét megelőzően) a bíróság nyilvántartásba vett.*

Ugyancsak ebben a körben lehet rendelkező nyilatkozatot adni a törvényben felsorolt következő kedvezményezetteknek:

- Magyar Tudományos Akadémia;

⁷ Az adózás rendjéről szóló 2017. évi CL. törvény (a továbbiakban: Art.) 199 § (2) bekezdése.

⁸ Az egyesülési jogról, a közhasznú jogállásról, valamint a civil szervezetek működéséről és támogatásáról szóló 2011. évi CLXXV. törvény (Civil tv.) 2. § 20. pontja szerint közhasznú tevékenység minden olyan tevékenység, amely a létesítő okiratban megjelölt közfeladat teljesítését közvetlenül vagy közvetve szolgálja, ezzel hozzájárulva a társadalom és az egyén közös szükségleteinek kielégítéséhez.

⁹ A Civil tv. szabályai szerint létrejött szervezet, kivéve a párt, és a munkaadói, munkavállalói érdekképviseleti szerv.

¹⁰ A Polgári Törvénykönyv rendelkezéseinek megfelelően létrehozott szervezet.

¹¹ Az államháztartásról szóló 1992. évi XXXVIII. törvény és egyes kapcsolódó törvények módosításáról szóló 2006. évi LXV. törvény 1. § (2)-(6) bekezdése szerint működő szervezet.

- az országos közgyűjtemények¹²;
- Magyar Állami Operaház;
- Magyar Országos Levéltár;
- Országos Széchényi Könyvtár;
- Neumann János Multimédia Központ és Digitális Könyvtár;
- az országos szakmúzeumok;
- azok a könyvtári, levéltári, múzeumi, egyéb kulturális, illetve alkotó- és előadó-művészeti tevékenységet folytató szervezetek, amelyek valamely önkormányzattól, vagy a központi költségvetéstől egyedi támogatásban részesültek;
- a felsőoktatási intézmények;
- Nemzeti Együttműködési Alap.

A rendelkezéshez a magánszemélynek a fenti szervezetek adószámára van szüksége. Az adóhatóság minden év január 1-jén a honlapján teszi közzé az adott rendelkező évben felajánlásra jogosult kedvezményezettek adószámát, nevét, székhelyét. A közzétett listát az adóhatóság folyamatosan frissíti.

A 2018. rendelkező évre előzetesen regisztrált civil kedvezményezettek listája a NAV honlapján (www.nav.gov.hu) az Szja 1+1% menüpontban, a Regisztrált (felajánlásra jogosult) civil kedvezményezettek cím alatt érhető el.

A kedvezményezettek másik csoportját a technikai számos **kedvezményezettek** alkotják. Ebbe a csoportba tartoznak Ehtv.¹³ szerinti bevett egyházak feltéve, hogy az adóhatóságtól technikai számot kaptak (egyházi kedvezményezettek), továbbá az Országgyűlés által meghatározott **kiemelt előirányzat**¹⁴, amely **2018-ban a Nemzeti Tehetség Program (1823)**.

A rendelkező nyilatkozaton a magánszemélynek az egyházi kedvezményezett vagy a kiemelt előirányzat technikai számát kell feltüntetnie. A nyilatkozaton feltüntethető a technikai számos kedvezményezett elnevezése is. A 2018. rendelkező évi technikai számok listája a NAV honlapján (www.nav.gov.hu) az Szja 1+1% menüpontban, a Technikai számos kedvezményezettek cím alatt érhető el.

[A 2018. évben benyújtott, bevett egyház technikai számára szóló nyilatkozatot újabb egyházi kedvezményezett megjelöléséig, vagy a nyilatkozat visszavonásáig a 2018. évet követő években is figyelembe veszi az adóhatóság, így a magánszemélynek nem kell minden évben nyilatkozatot benyújtania. A rendelkező évben tett határozatlan időtartamú rendelkező nyilatkozat a rendelkező évet követő években, január 1-jétől május 20-áig, évi egy alkalommal módosítható vagy vonható vissza.](#)

[E szabály kizárólag az egyházi kedvezményezettek esetében alkalmazható, így a civil kedvezményezetti kör, továbbá a kiemelt előirányzat tekintetében a korábbi évek gyakorlata alapján továbbra is évente történik a kiválasztott kedvezményezett javára történő felajánló nyilatkozat benyújtása.](#)¹⁵

Hogyan lehet az 1 százalékról rendelkezni?

¹² A muzeális intézményekről, a nyilvános könyvtári ellátásról és a közművelődésről szóló 1997. évi CXL. törvény 3. számú mellékletében felsorolt szervezetek.

¹³ A lelkiismereti és vallásszabadság jogáról, valamint az egyházak, vallásfelekezetek és vallási közösségek jogállásáról szóló 2011. évi CCVI. törvény (Ehtv.)

¹⁴ A Magyarország 2018. évi központi költségvetéséről szóló 2017. évi C. törvény 44. §-a alapján az előirányzat: a Nemzeti Tehetség Program (technikai száma: 1823.)

¹⁵ Szftv. 1. § (7) bekezdése alapján.

A rendelkező nyilatkozat a bevallási nyomtatvány részét képezi, így az a magánszemély, aki adóbevallást ad, a nyomtatvány megfelelő lapjának (2018-ban a 17SZJA jelű bevallás EGYSSZA lapja,) kitöltésével rendelkezhet. Adóbevallásnak minősül az állami adóhatóság által összeállított adóbevallási tervezet elfogadásával, javításával, kiegészítésével elkészített bevallás is. Természetesen, aki a Központi Ügyfél-regisztrációs Nyilvántartáshoz kapcsolódó tárhellyel (a továbbiakban: KÜNY tárhely) – korábbi elnevezéssel ügyfélkapu regisztrációval - rendelkezik, az is tud az e- SZJA webes kitöltő felületen a személyi jövedelemadó 1+1 %-áról rendelkezni, függetlenül attól, hogy az adóbevallási tervezetét az online felületen jóváhagyja, javítja vagy sem.

A nyomtatványnak ezen lapján mindkét kedvezményezetti kör részére lehet rendelkezni. Amennyiben valaki csak egy kedvezményezettet kíván megjelölni, a másik rubrikát ne töltsen ki, illetve azt ki is húzhatja.

A rendelkező magánszemély a rendelkező nyilatkozaton jelezheti azon döntését, hogy nevét és postai, illetve elektronikus levelezési címét az általa kedvezményezettként feltüntetett civil szervezettel közölgék.

Aki adatai közzétételére felhatalmazást ad, annak számolnia kell azzal, hogy őt a kedvezményezettként megjelölt szervezet megkeresi, részére tájékoztatást nyújt és adatait a rendelkezéstől számított öt évig kezeli.

Az adatok feltüntetése az EGYSSZA lapon önkéntes, mindenki szabadon eldöntheti szeretné-e, hogy azok is eljussanak a választott civil szervezethez.

A www.nav.gov.hu internetes oldalon található nyomtatványkitöltő program¹⁶ használata esetén szintén van lehetősége arra, hogy a nyomtatvány részeként rendelkezzen, azaz a program felhasználásával töltsen ki a 17SZJA jelű bevallás EGYSSZA lapján található rendelkező nyilatkozatot.

Amennyiben a nyomtatványkitöltő programmal előállított bevallását kinyomtatva kívánja eljuttatni az adóhatósághoz, akkor azt helyezze el a bevallást tartalmazó borítékban.

Kérjük, hogy amennyiben a nyomtatvány részeként rendelkezik, és bevallását papíron adja be, a saját azonosító adatait tartalmazó résztől a kedvezményezettekkel kapcsolatos adatokat tartalmazó részt ne válassza le!

A NAV 2018-ban is adóbevallási tervezet elkészítésével segíti a magánszemély adózókat személyijövedelemadó-bevallási kötelezettségük teljesítésében.

Ha az adóbevallási tervezetét papír alapon kapta meg az adóhatóságtól – nem rendelkezik KÜNY tárhellyel -, és az elkészített tervezettel nem ért egyet, akkor bevallási kötelezettségének a 17SZJA bevallási nyomtatvány benyújtásával tud eleget tenni. Ezen bevalláshoz kapcsolódóan is lehet rendelkezni a személyi jövedelemadó 1+1 százalékaról.

Abban az esetben, ha a bevallását maga készíti el és elektronikus¹⁷ küldi be, a bevallás részét képező rendelkező nyilatkozatot is eljuttathatja az adóhatósághoz elektronikus úton. Amennyiben azonban nem így tesz, akkor **2018. május 22-éig** lehetősége van arra, hogy az elektronikus rendelkező nyilatkozatát a bevallástól különülten küldje meg. Ez esetben nem a bevallás részét képező EGYSSZA lapon, hanem a külön programban található „17EGYSSZA” megnevezésű nyilatkozat kitöltésével és elektronikus továbbításával rendelkezhet. Abban az esetben, ha az elektronikus bevallását nem saját maga, hanem meghatalmazottja (például

¹⁶ Az „AbevJava” nevű keretprogram és az egyes nyomtatványokat tartalmazó további programok.

¹⁷ A www.magyarorszag.hu internetes honlapon keresztül.

könyvelője) készíti, az adóhatósághoz azt is be kell jelentenie, hogy a rendelkező nyilatkozat elektronikus továbbítására meghatalmazottja jogosult.

2018-tól megszűnt a munkáltatói adómegállapítás, azonban a korábbi évek gyakorlatával egyezően a munkáltatója döntése szerint továbbra is gyűjtheti a munkavállalói 1+1%-os nyilatkozatát.¹⁸ Amennyiben a magánszemély munkáltatója útján rendelkezik adója 1+1%-áról, akkor azt legkésőbb 2018. május 10-éig lezárt borítékban leadva teheti meg. A május 10-e után átadott borítékokat a munkáltató nem köteles átvenni. A magánszemélynek a borítékot annak ragasztott felületére átnyúlóan, saját kezűleg alá kell írnia, mivel ez biztosítja azt, hogy a munkáltató a boríték tartalmát ne ismerhesse meg. A rendelkező nyilatkozatot tartalmazó borítékon feltüntethető a magánszemély neve és a lakcíme is. A munkáltatók a náluk leadott lezárt borítékokat kísérőjegyzékbe veszik, amely tartalmazza a rendelkező nyilatkozatot tevő személyek nevét, adóazonosító jelét és a boríték átadását igazolandó, az átadó aláírását. A munkáltató a lezárt borítékokat sértetlenül, legkésőbb 2018. május 22-ig adja át az adóhatóságnak.

A rendelkező nyilatkozat a bevallástól függetlenül is eljuttatható az adóhatósághoz. Amennyiben tehát az előzőekben leírtak szerint nem rendelkezik (sem a bevallás részeként, sem a munkáltató útján), lehetősége van arra, hogy a rendelkező nyilatkozatokat egy lezárt borítékban postán vagy személyesen juttassa el az adóhatósághoz. Erre 2018. május 22-éig van lehetőség, függetlenül attól, hogy az adóbevallását esetlegesen 2018. február 26-áig be kell adnia. **A határidő jogvesztő**, így a késedelmes benyújtás esetén a nyilatkozat érvénytelen lesz.

Az adóhatóság külön kezeli a rendelkező magánszemély és a kedvezményezett adatait az eljuttatás módszerétől függetlenül, azaz még abban az esetben is, ha a magánszemély a bevallás részeként rendelkezik. A rendelkező nyilatkozat adótitoknak¹⁹ minősül, különleges védelmet élvez, abba illetéktelen személy nem tekinthet be. A civil kedvezményezettet tekintve kivételt képez az a már említett eset, ha a magánszemély rendelkező nyilatkozatán kifejezetten abból a célból adja meg adatait, hogy azokat a nyilatkozaton megjelölt kedvezményezettel közöljék.

A kedvezményezett civil szervezet az adatok megadása esetén csak kapcsolatfelvételre és tájékoztatásra használhatja a magánszemély elérhetőségét.

Mikor érvényes a nyilatkozat?

Az adóhatóság – a következő bekezdésben leírtak fenntartásával – Önnel csak akkor veszi fel a kapcsolatot, ha a rendelkező nyilatkozata bármely okból érvénytelen, vagy annak érvényessége nem állapítható meg. Amennyiben Ön rendelkező nyilatkozatot adott, és az adóhatóságtól az érvénytelenségről nem kapott határozatot, továbbá ha a kedvezményezett szerepel a www.nav.gov.hu honlapon közzétett, kiutalásban részesült kedvezményezettek listáját tartalmazó tájékoztatókban, akkor a rendelkező nyilatkozatát az adóhatóság teljesítette.

Amennyiben Ön a kedvezményezett részére felajánlott összeg átutalásának időpontjában rendelkezik KÜNY tárhellyel, a rendelkezés teljesítéséről az adóhatóság Önt elektronikus üzenet formájában értesíti. Erről elektronikus levélben is értesítést kap.

A rendelkező nyilatkozat mind a magánszemély, mind a kedvezményezett oldaláról érvénytelenné válhat. Érvénytelen a rendelkezés, ha

¹⁸ Szftv. 5. § (3) bekezdés b) pont alapján.

¹⁹ Art. 127-128. §

- a nyilatkozat a civil kedvezményezett adószámát nem tartalmazza, illetve az nem pontos, nem olvasható, vagy;
- a nyilatkozat a kedvezményezett technikai számát nem tartalmazza, illetve az nem pontos, nem olvasható és a technikai szám hiányában a nyilatkozaton feltüntetett elnevezés alapján az egyházi kedvezményezett nem azonosítható, vagy;
- két beküldött rendelkező nyilatkozat esetén mindkét nyilatkozat ugyanazon kedvezményezetti körbe tartozó két szervezetet jelöl (például: két alapítvány), vagy;
- sem a rendelkező nyilatkozaton, sem a rendelkező nyilatkozatot tartalmazó borítékon nem szerepel a magánszemély adóazonosító jele, illetve az nincs lezárva, vagy;
- a rendelkező magánszemély a munkáltatónak átadott lezárt borítékot annak ragasztási felületére átnyúlóan nem írta alá, vagy;
- a magánszemély az adóját határidőig nem fizette meg, illetőleg
- az esedékesség előtt benyújtott kérelem alapján legfeljebb 12 havi részletfizetést vagy halasztást engedélyezett az adóhatóság, az engedélyező határozat feltételeit a magánszemély nem teljesítette.

Ugyancsak érvénytelen a rendelkezés, ha

- a magánszemély olyan szervezetet, személyt jelölt meg kedvezményezettként, amely a törvény alapján nem lehet kedvezményezett (például párt, vagy olyan alapítvány, amely nem végez közhasznú tevékenységet) vagy;
- a magánszemély által megjelölt szervezet nem igazolta regisztrációs eljárásban azt, hogy megfelel a törvény feltételeinek, vagy
- a magánszemély által választott szervezet nem tett eleget a törvényben meghatározott kötelezettségének és nem nyújtotta be az adóhatósághoz az elszámolást arról, hogy a korábbi év(ek)ben számára kiutalt összeget hogyan használta fel. E mulasztás miatt ugyanis a törvény szerint az adóhatóságnak ki kell zárnia a mulasztó szervezetet a mulasztást megállapító határozat jogerőre emelkedését követő rendelkező évben a felajánlásokból történő részesedésből, azaz a kizárás évében a szervezet nem kaphatja meg a részére felajánlott 1 százalékos összeget.

Amennyiben a magánszemély rendelkező nyilatkozata a kedvezményezett érdekkörében meglévő körülmény miatt minősül érvénytelennek, az adóhatóság e tényről az adózót az érvénytelenség okának megjelölésével legkorábban a rendelkező nyilatkozat éve november 30-ától elektronikus úton, megfelelő elektronikus tárhely hiányában, illetve amennyiben az elektronikus ügyintézés a rendelkezési nyilvántartásban kizárta, akkor postai úton értesíti.²⁰

A rendelkező nyilatkozat érvénytelenségét megállapító határozattal szemben a magánszemély illetékköteles fellebbezéssel élhet.

Az 1 százalék összegének változása

Bizonyos feltételek fennállása esetén az 1 százalék összege a bevallás benyújtása, illetve akár az 1 százalék kiutalása után is változhat. Abban az esetben, ha a magánszemély összevont adóalapjának adója nő, – akár az adóhatóság által lefolytatott ellenőrzés alapján, akár a magánszemély által benyújtott önellenőrzés következtében –akkor természetesen az 1 százalék összege is arányosan emelkedik. Ezt a pótlólagos összeget az adóhatóság akkor utalja át a kedvezményezettnek, ha a magánszemély eredetileg is érvényesen rendelkezett, és az 1 százalék alapjának növekedése legkésőbb a rendelkezés évét követő év július 31. napjáig

²⁰ Szftv. 5/A. § (4) bekezdés alapján.

megtörténik. További feltétele a pótlólagos utalásnak az, hogy a magánszemély ezt az adótöbbletet fizesse meg, illetve az, hogy az 1 százalék összege legalább 5000 forinttal növekedjen.

Ugyanakkor, ha az 1 százalék alapja csökken, azaz például a magánszemély önellenőrzés keretében csökkenti az adókötelezettségét, a rendelkezéssel érintett összeg nagysága szintén csökkenhet. Ha az 1 százalék alapja csökken, az gyakorlatilag azt eredményezi, hogy a magánszemély olyan adó meghatározott részét ajánlotta fel, amelyet nem fizetett meg. Ezért, ha az 1 százalék összege a módosítás miatt legalább 5000 forinttal (azaz az összevont adóalap utáni adó legalább 500 ezer forinttal) csökken, akkor a ténylegesen a kedvezményezettnek kiutalt összeg és a módosított adatok szerint megállapított 1 százalékos összeg különbözetét a magánszemélynek kell az adóhatóság határozata alapján megfizetnie.

Nemzeti Adó-és Vámhivatal